

Claudiu Groza

Un festival de recitaluri

A ajuns la o notabilă ediție a 29-a unicul festival dedicat recitalurilor actoricești: Bacău Fest Monodrame, derulat anul ăsta între 5-10 mai, în organizarea Teatrului Municipal Bacovia. Program consistent, amplu, cu o prezență a publicului atât de numeroasă încât eu însumi am rămas de vreo două ori pe dinafară la spectacole jucate în sălile studio. Competiția scenică a fost completată de un concurs de dramaturgie și de producții invitate, conturând astfel un real eveniment comunitar.

Din cele peste 30 de piese primite la Concursul de Dramaturgie – Monodramă (un bilanț remarcabil, valoarea multor texte fiind onorabilă), au intrat în „finală” 8 martie de Dana Voicu, *True Blue* de Andrei Măjeri și *Chimia unei gume de mestecat aruncate pe stradă* de Codruța Cadar, ultima câștigând competiția. Toate trei sunt însă texte bine articulate, ofertante, cum au dovedit și spectacolele-lectură din festival. De altfel, compoziții consistente au mai fost în concursul de dramaturgie, ceea ce demonstrează că nici o competiție de tipul ăsta nu trebuie abandonată, chiar dacă o parte din creații rămân doar literatură.

Nota confesivă a fost cel mai acut sesizabil (cumva firesc, de fapt), în recitalurile actoricești.

Prima producție pe care am văzut-o a fost chiar a teatrului-gazdă: *Sufletul pereche* de Petre Barbu, jucat de Bogdan Buzdugan, în direcția de scenă a lui Gheorghe Balint, scenografia lui Vladimir Turturica și video desing de Andrei Cozlac & Silviu Apostol. Textul relativ poetic dar plin de umor al lui Barbu, un fel de dialog „daimonic” cu un alter-ego metafizic, a fost transpus cu o anume stângăcie bolovănoasă de actorul băcăuan, care a pierdut în spectacol verba discursului.

Foarte dinamic – excesiv, aş spune – a fost în schimb *#Nueu*, după Beckett, jucat de Andreea Tănase în regia Casandrei Topologeanu (Teatrul „Tony Bulandra”, Târgoviște). Spectacolul este o introspecție diaristică a unei femei care-și chestionează viața, mizele ei, țelurile și ratările. Andreea Tănase a jucat cu o rigoare și versatilitate notabile, în pofida unei regii care a aglomerat cam prea mult semantica scenică prin ecleraj, efecte sonore și solicitarea fizică a actriței, ceea ce într-un spațiu redus a creat impresia de artificialitate. Totuși, proiectul este unul de luat în seamă.

O propunere paradoxală mi s-a părut *Pattern*, un spectacol de Daniel Chirilă, cu Daniel Beșleagă, scenografia Mihai Păcurar (Teatrul Tineretului, Piatra Neamț). O poveste despre paternitate și filialitate. Interpretare plină de nuanțe și forță și poeticitate a lui Beșleagă, secundat excelent de muzica live a lui Paul-Ovidiu Cosovanu, un decor bine gândit, dar o regie/scriitură cam prețioasă a lui Chirilă, care pune prea multe virgule în construcția spectacolului, de la începutul pe întuneric, enervant, chiar dacă se dorește „simbolic”, la o dinamică scenică supărător „fabricată”. Un spectacol salvat de virtuozitatea și maturitatea lui Daniel Beșleagă, care-l duce în firesc și omenesc.

Gândit tot ca o producție amplă, tot de la Teatrul Tineretului, *Nu atinge niciodată victima* de Maria Manolescu Borșa a fost mult mai unitar din toate punctele de vedere. Catalizatorul spectacolului este Ecaterina Hâțu, o actriță de mare profunzime și feminitate, care a construit un dublu discurs confesiv, în două registre. Povestea, dulce-amăruie, cu „minciuni” terapeutice și adevăruri traumatice, a două femei legate prin fire destinale nevăzute, evocată în alternanță. Excelent a conturat interpreta cele două personaje, nuanțat și pregnant. Scenografia Andreei-Diana Nistor, muzica lui Ștefan Ruxandra și light designul & video lui Cristi Niculescu au dat culoare, dinamică și spațialitate spectacolului. Un recital plin de căldură și firesc.

Alexandru Jurcan

Contaminați cu artă teatrală

N e place să cotrobăim în orice culise. Să știm ce se ascunde în spatele eșafodajului. Să asistăm la *facere*, fără să ni se ascundă detalii. Prăjitura fabuloasă înseamnă o trudă culinară. Admirăm un spectacol, uitând adesea munca celor care au pregătit decorul și alte accesorii. Iată o surpriză: piesa *Mașiniștii* de George Lungoci tocmai despre asta vorbește, umplând oarecum un gol între temele neglijate. Premiera cu *Mașiniștii* a avut loc la Teatrul Național din Cluj (21 mai 2023) în regia actorului-regizor Dragoș Pop. Cele două personaje – Șeful și Cornel – sunt interpretate de Ovidiu Crișan și Sorin Misirianțu. A asistat la spectacol autorul, iar la final a adresat câteva cuvinte, cu o modestie exemplară, fără umbră de prezumție. George Lungoci e actor de teatru și televiziune, dar și *voice-over* român. A jucat în filmele *E pericoloso sporgersi*, *Filantropica*, *Garcea și oltenii* etc. Fiind om de teatru, subiectul îi vine ca o mânășă.

Cei doi mașiniști din piesă pregătesc un spectacol. Decorul se naște gradat (scenografia: Cristian Rusu), în acumulări de vorbe și opinii, integrând balconul, scările, culminând cu luminile feerice de la apariția lui Henric. După atâtea spectacole, cei doi sunt virusați cu teatru, contaminați cu artă teatrală, au o oarecare experiență, așadar se erijează în regizori, actori, critici, conștienți că „fără noi nu există teatru”. Ei sunt partea invizibilă a aisbergului, trăind în culisele vivante, euforici, cu

A emoționat pe bună dreptate publicul un *one-woman show* de actorie pură cu *Fata din curcubeu*, pe textul și în regia Liei Bugnar, interpretat impresionant de Marcela Motoc (Teatrul de Artă București). Piesa are deja o istorie de montări, dar Marcela Motoc reușește să imprime o nouă semnificație acestei confesiuni a unei prostituate, tulburătoare prin franchețe și naturralețe, printr-un orizont poetic frisonant. E, practic, povestea unei vieți sordide narată ca și când ar fi un drum inițiativ, scos din banal de cântece și filme, de o aspirație spre altceva. Un soi de auto-mântuire, chiar dacă mai degrabă deziderativă. Un recital care ne-a dezvăluit o acțiură cu resurse remarcabile.

Tot pe interpretarea plină de expresivitate, care a reușit să anuleze bariera lingvistică, s-a bazat și *Kontrabass* de Patrick Süskind, în regia lui Pavel Gatilov, cu Ihor Titov (Teatrul Tineretului din Dnepropetrovsk, Ucraina). Piesa lui Süskind este monologul „îndrăgostit”, nițel calofil, al unui muzician care povestind despre instrumentul său își narează propria viață, cu eșecuri și dorințe. Titov a reușit, pe un text destul de static și greu de dinamizat, să dea un tempo atractiv spectacolului, printr-o expresivitate facială și corporală rafinată și nuanțată, făcând din spectatori complici ai poveștii sale. Formidabile au fost dicția și prestanța

obsesia teatrului în sânge. Șeful recită mereu din *Îngrijitorul* lui Harold Pinter, iar celălalt ia rolul regizorului. Mi-am amintit și de sufleurul bătrân cehovian din *Cântecul lebedei*, viețuind în teatru chiar și noaptea. Cei doi critică spectacole, refac, se perfecționează, mereu în sfera unui cabotinism duios, tragi-comic. Ei știu că „regizorii dau indicații tâmpite”, că atunci când n-au idei „bagă o rampă”. În aspirația lor spre roluri („am dat de două ori la teatru”), asistăm la tirade aseasonate cu covrigi, bandă rulată, inovând cu patimă, convinși că „doar actorii proști se fac că se fac”. Cornel devine... regizor, filmează, se agită („dați-mi o scară!”), în timp ce Șeful se lamentează că „nu găsesc forța interioară”.

Regizorul a mizat pe talentul celor doi actori, dar și pe factualul bine dozat, construind un spectacol memorabil, „necesar” („avem nevoie de mașiniști”), cu rigoarea ce-l caracterizează, cu remodelarea umorului și simțul esențial al măsurii. Ovidiu Crișan e o prezență dezinvolată, cu mimica sa proteică, în nuanțe incredibile, cu gesturi concordante, secundat admirabil de Sorin Misirianțu, în posturi multifuncționale, versatile, construind unul din cele mai bune roluri ale sale. Piesa are și pasaje de o densitate existențialistă, cu trimiteri spre vocație, ratare, diletantism, în registru fluid de răsău-plânsu’. Un spectacol-omagiu, de revăzut și aplaudat.